

דיו שהתקמשו מן הלילות של שינה בהם. כשהגיע זמנו להיות מובא בפני שופט, לאחר עשרה ימי מעצר, שכחו להכניס אותו לרשימה לגילות. בבית המעצר אסור להתגלח. את העצורים מגלחים רק לפני שהם מובאים בפני השופט.

שרף הופיע בפני השופט עם זקן בן עשרה ימים, בגדים מקומטים ועיניים אדומות מחוסר-שינה. לדעתו, הסכים השופט להאריך את מעצרו בעשרה ימים נוספים רק בגלל הופעתו העלובה, שלא תאמה את מעמדו כמנהל אדמיניסטרטיבי של התיאטרון הלאומי.

נתפסו כשהם זורקים חישו דרך החלון ל-עצורים. הקצין הכניס אותם פנימה בליתי שוטרים — אבל טיפל בהם באופן אישי. הוא בעט בהם ודחף אותם. בעיקר הוא התי עלל בצעירה אחת. הוא דחף אותה עד שי היא נפלה, ואז בעט בה כמה בעיטות הגורגות. הצעירה קמה והתחילה ללכת שוב, והוא נתן לה דחיפה גוססת, הפיל אותה והמשיך בבעיטות. עורך-הדיון שלי הסב את ראשו כדי לא להיות עד למתרחש.

עורך-הדיון הוא הקשר היחיד של העצור עם העולם החיצון. לבני המשפחה אסור בדרך כלל לבקר בבית-המעצר. עורך-הדיון,

שופט תוקף את אבו-כביר

יצחק אנגל נעצר עלידי המשטרה כחשוד בקבלת שוחד במיסגרת תפקידו כמנהל מחסני חודאר באבו-כביר. הוא נכלא בבית-המעצר באבו-כביר, הוכנס שם לבידוד, ורק לאחר שנשבר והודה, הורשתה אשתו לבקרו. בעת משפטו, בו הגן עליו עורך-דיון חיים קאוסי, התייחס כבוד השופט המחוזי בתל-אביב, בנימין כהן, לנעשה באבו-כביר. הרי תמצית דבריו:

רק שלוש פעמים. כלומר — שלוש ימים רצופים, ואולי אפילו ארבעה, הוא נשאר שגור בתאו.

המשטרה טוענת שהבידוד הוא לצורך חקירה, כדי שחשודים לא יעבירו ידיעות אחד לשני. אולם אפשר לתאר בידוד, אם זו המטרה — שלא יצריך מניעת טיול בחצר.

אבל למה לי לנחש ניחושים? לפי סעיף 86 לפקודת בתי-הסוהר, בידוד הוא אחד העונשים על עבירות בבתי-סוהר.

אך גם כעונש אסור להחזיק עצור באופן רצוף בבידוד יותר מסבוע ימים. מנהל

11 יום היה הנאשם עצור, וביום ה-12 מסר הודאתו.

במשך כל 11 הימים עד מתן ההודאה היה הנאשם עצור באותו חלק של בית-הכלא השטורתי באבו-כביר הידוע בתור בידוד.

לראית משכנעת בעיני הטענה, שתנאי ה-בידוד במשך 11 יום — עם סיכוי ל-14 ימים נוספים כאלו — השפיעו על הנאשם לפצות את פיו, גם בעניין שבו לא רצה כלל לפצות את פיו.

רק כאשר הוצא מן הבידוד והועבר לי-חלק אחר של בתי-המעצר — לחצר שמסר

לא להשאיר עצירים בידי המשטרה

בית המעצר העיד אצלי שלעולם לא החזיק אדם בתא מבודד אלא לפי חוראת היחידה החוקרת. מדוע לא — אם הבידוד איננו אלא מגורים בתא נפרד, שמטרתו מניעת התקשרות עם שותפים לעבירה?

הפירוש המתבקש הוא: מנחל בית-המעצר צר נזקק לכיסוי למשהו ששכלו אומר לו שהוא פסול.

יש לי הרגשה ששר-המשטרה אינו נותן דעתו די על הסיבה שהניעה כבר את המי-חוקק המנדטורי לחוציא את מינהל בתי-הסוהר מידי של המפקח-הכללי של המש-טרה. הטעם הוא, שלגמרי לא בריא הדבר שאדם עצור יהיה במשמורת היחידה ה-חוקרת אותו.

הנסיין מדאח שמוטב היה לשופטים אילו בדרך-כלל ציוו שמעצר עצירים יהיה במיש-טרת מנהל בתי-הסוהר, ולא במישטרות המשטרה. כך תימנע השפעה ופרזות של חוקרי-המשטרה על תנאי המעצר.

את הודאתו — נודע בכלל לנאשם שכלל המצרים מוחזקים בתנאים אחרים — לא בבידוד בשוהר.

למרות ידיעתי שמילים אלו סאני עומד לחוציא ספי הן קשות — הרי שהגעתי לכלל דיעה שהבידוד קיים כדי שתנאי י-ל-חצו על נאשמים פסוימים זיכבירו עליהם.

אינני מתכוון כעת דווקא לעובדה שממנה נתרשתי קשות, והיא: שאת האוכל נהגו להניש שם עלידי דחיפת הקערה ברגל מתחת לסורג הדלת. כוונתי לכך, שעציר שהוכנס לבידוד — לא הוצא אפילו לטיול יומי, ולא יכול היה לראות מאומה זולת ארבעה קירות.

התובע אומנם ציין שהיו לוקחים את ה-נאשם כימעט יומיים למטה המחוז של ה-משטרה, כך שהבידוד לכאורה לא הורגש על ידו. אולם הוצג בפני תיק-המעצר, ואני רואה שבמשך תקופת בידודו הוצא הנאשם

מבקר את שר-המשטרה

הגילוח בבית-המעצר הוא שערורייה בפני עצמה. סכיני הגילוח הם הווליים ביותר, ו-שלושה עצורים מתגלחים באותו סכין, כך שהאחרון ממש נשחט.

עצירים וסוהרים —

ידידים ותיקים

התפקיד של שופטותי משותף באבו-כביר: ככל שהעצור הוא פושע גדול ו-ותיק יותר — התנאים שם טובים יותר בשבילו.

ראשית, הוא אינו מדבר עד שלא פגג-שים אותו עם עורך-דיון. שנית, הוא בא מצויד בכל הדברים הנחוצים לו כדי להקל עליו את החיים. בתוך הכלא הוא מכיר בכל את הסוהרים, מסתדר לקבל מיורגים חד-שים יותר ועל-מנת להימצא עם עצורים ש-נוח לו אינם.

עצור שנעצר לראשונה, לעומת זאת, עו-למו חרב עליו. עצור ותיק מגיע למקום מוכר לו. לעצור חדש מצפה הלם אכזרי. וזאת, לדעתו, בדיוק מטרתם של חוקרי המשטרה.

נעצרת לחמישה ימים בלבד — אזדקק למאה שנה כדי להשתחרר מהסיוט ששמו אבו-כביר!

לעומת זאת, רשאי להביא בגדים, עיתונים, סיגריות ודבר-מתקפה.

לעצור זכות לשיחת טלפון אחת אחרי ששעצר — שהיא בדרך-כלל לפרקליטו. ה-שוטרים מעלימים זכות זאת. אם העצור עומד על דעתו — מסבירים לו שאין אפשרות לצלצל. את זאת הם עושים כמובן כדי להוציא הודאה בטרם נועץ העצור עם פרקליטו. עצות העשויות לעזור לעצור — נראות מיותרות בעיני חוקרי המשטרה.

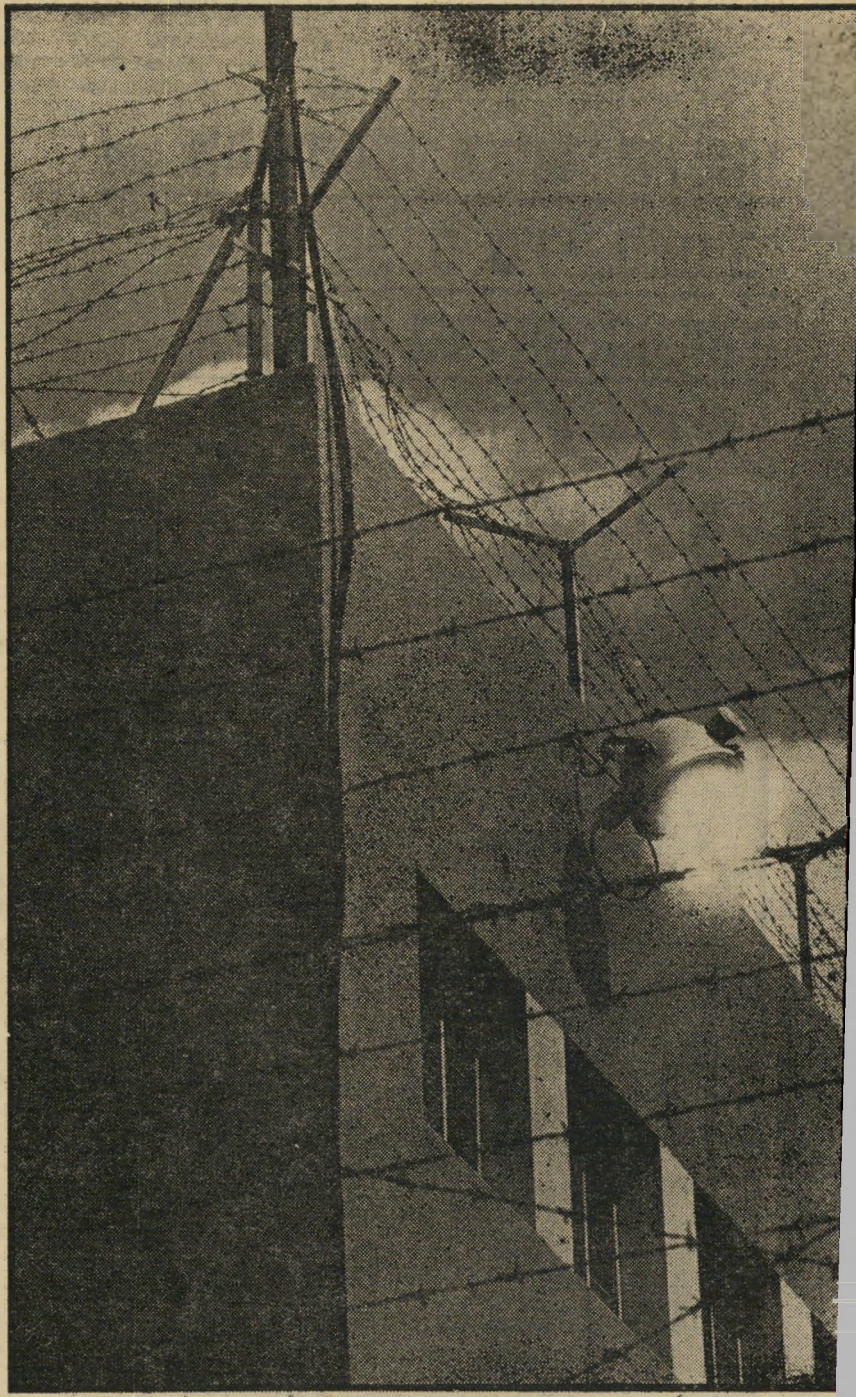
מנהל "הבימה"

הסתובב כסהרורי

קרמץ בולט של אבו-כביר שפגשתי בו שם היה אשר שרף, החשוד במערי לה בהימיה.

גם לו, כמו לכלם, הוריעו כשעצרו או-תו, שרוצים לשוחח איתו למספר דקות. הוא עזב את ביתו בידיים ריקות. בתחנת המשטרה חקרו אותו, הוא מסר הודאה, ונעצר.

הוא הסתובב בבית-המעצר כמו סהרורי. אפשר היה לראות עליו שהוא לא מבין כלל מה קרה לו. הוא נהג לשבת כל היום על מיטתו החשומה, כשהוא רועד מקור בבג-

תבוא, תרכיץ לה מכות שתצטער שגולדה. עצור אחר שומע את קול חברתו ה-קוראת לו וצועק בחזרה: "מה את עומדת כאן? תלכי לעבוד ותשלמי לעורך-דיון!"

על הסוהרים אפשר להגיד שהם בדרך-כלל בסדר. יש ביניהם כאלה שמוכנים לע-זור, ואפילו לצלצל לעורך-דיון או לאשה מאידך, יש אחרים שהעצור בעיניהם איננו כלל בן-אדם.

היה מיקרה בזמנו שנהג-מונית נעצר בגלל קטטה. לפני טיול הבוקר הוא שאל אם מותר לו להשאיר על יד הסמל התורן מג-בת ותולצה שזה עתה הגיעו אליו מן ה-בית. הסמל הסכים — אך כשחזר הנהג מ-טיול הבוקר, נעלמו הדברים. "לא היית צריך להשאיר אותם כאן" ענה הסמל. "כו-לם גנבים. בטח שלקחו אותם. מה אתה חושב, כאן זה בית-כנסת?"

בארוחת הצהריים ביצעתי את הגנבה הראשונה שלי. גנבתי את הכף כדי להעור בה בארוחת ערב ובוקר.

העצורים חייבים כולם להישאר בחדר-האוכל עד תום הארוחה. דבר זה גורם ל-תהוירובוה ורעש איום.

כאשר כולם גומרים אפשר לקבל תו-ספת. האוכל הוא כליכך מעט. שהגברים מתנמלים על החלון וחוטטים בכל הבא ליד בשאגות איימים וקללות. ממש כמו ביאמרה.

אחרי ארוחת-הצהריים שוב טיול בחצר, ואחרי-כך לתאים עד 4.30, זמן ארוחת-הערב. ארוחת-הערב היא כמו זאת של הבוקר, בי שינוי יחיד — תה במקום קפה.

"אתה חושב

שכאן בית-כנסת?"

דלילות הם קשים ביותר באבו-כביר. נוסף לקור בחורף ולבעיות ה-איטיות של העצור, ישנו שם הטלפון. הטלפון הוא כינוי של הדישיח המתנהל בין העצורים לבין עמיתיהם או ידידותיהם מעבר לחומה. בערך בשמונה בערב מת-חילים להגיע המבקרים ואז מתחילים ה-דיאלוגים:

"חזקאל, השגתי לך עורך-דיון!" מגיעה שאגה מלמטה. יחזקאל נחפו לחלון ועונה בשאגה: "אתה חושב שתבוא לבקר. אם לא